

КРАТКА БИОГРАФИЈА НА ИВАН КОТЕВ

Иван Котев е роден во село Робово, Струмичко на 14.7.1939 година. Основно училиште (четврто одделение) завршил во родното село, а осумгодишно училиште во блиското село Муртино. По завршувањето на осумгодишното училиште своето образование го продолжува во Учителската школа „Гоце Делчев“ во Штип.

Учителската школа во Штип била вистински расадник на учители. Овде учениците не само што се здобивале со солидни педагошки знаења, туку учеле како да се вклопуваат и соработуваат со средината во која ќе работат и живеат. Ова бил значаен момент, бидејќи на грбот на идните учители кои овде се школувале, стоела задачата да го просветат и духовно издигнат народот, кој со векови наназад немал среќа и можност во училиштето, доколку го имало, да го слушне мајчиниот, македонски збор. Во ова, за тоа време елитно училиште, започнува осознавањето и оформувањето на Иван Котев како личност и општественик. Овде работеле вистински педагози, еминентни професори и учители, силно посветени на својата работа. Тие биле ерудити полни со знаење и мошне вешто и успешно го пренесувале на учениците, повеќето деца од селата, претежно од Источна и Југоисточна Македонија. Не случајно Учителската школа го носела епитетот „Штипска Сорбона“.

Покрај редовната настава, во училиштето работеле бројни секции преку кои се одвивал процесот на воннаставните активности. Преку овие активности се манифестирале и доаѓале до израз интелектуалните и физичките можности на учениците. Секој ученик имал можност да ги развива своите способности и да ги задоволува своите интереси. Иван Котев добил можност да ги покаже своите афинитети кон убавото рецитирање, актерството и љубовта кон пишаниот збор. Овде, во рамките на литературната секција, ги прави и своите посериозни книжевни обиди.

Иван Котев забележителна активност покажува и во рамките на Младинската организација. Тоа било време непосредно по војната, време на доброволни работни акции, преку кои се обновува и гради со векови разрушваната земја. Во 1956 година учествува во работната акција за регулација на коритото на Црна Река. Еланот со кој се работел, другарството, соживотот и спортските активности е нешто што оставало траги кај секој учесник во овие работни акции.

По завршувањето на петгодишното школување во Штип, во учебната 1957/1958 учебна година, една година стажира во село Облешево, Кочанско, каде бил распореден со решение на Владата на

Република Македонија. Дипломирал во јуни 1959 година и се стекнал со диплома за учител. По матурирањето, од септември 1959 година е учител во с. Иловица, Струмичко. Овде работи до месец август 1964 година.

Желбата да се надградува и да ги продлабочува своите знаења и сознанија го води во Штип каде, во учебната 1964/65 година се запишува како редовен студент во Педагошката академија на групата Македонски јазик со српскохрватски јазик. Како студент на Педагошката академија пројавува забележителна активност поради што е избран за претседател на Сојузот на студентите на Македонија при Педагошката академија во Штип. Како носител на оваа функција зема активно учество во работата на Универзитетската конференција на Сојузот на студентите на Македонија.

По завршувањето на Педагошката академија, во учебната 1966/67 година се вработува во Централното основно училиште „Гоце Делчев“ во с. Босилово, Струмичко, како наставник по македонски јазик. Овде, покрај просветната, пројавил и богата општествено-политичка и културна активност. Во Босилово останува до октомври 1972 година. Од 15 октомври 1972 година е назначен за наставник по македонски јазик во ЦОУ „Кирил и Методиј“ с. Дабилџа, Струмичко, каде останал до крајот на работниот век. Во меѓувреме дипломира на Филолошкиот факултет во Скопје на групата Историја на книжевностите на југословенските народи со македонски јазик.

За активностите и постигнатите значајни резултати во остварувањето на целите и задачите на воспитанието и образованието, Републичкиот педагошки совет на 24 мај 1981 година на Иван Котев му додели Диплома за звањето „Истакнат педагошки работник“.

Иван Котев покажува жив интерес за богатствата на духовната култура на Македонија, посебно кон фолклорот. Како надворешен соработник на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ од Скопје, интензивната собирачка и проучувачка дејност на фолклорот ја започнува во 1970 година. Тоа го работи и денеска. Дури и поинтензивно.

Има собрано повеќе илјади народни песни, приказни, анегдоти, кажувања, пословици, поговорки и други фолклорни материјали. Овие драгоцен изворни материјали се снимени на магнетофонски ленти, а добар дел од нив се предадени на Институтот за фолклор во Скопје, кога своевремено оваа научна институција покренала широка акција за прибирање и регистрирање на фолклорното богатство од Македонија. Тогаш, како надворешен соработник од Институтот, тој собира

фолклорни материјали од Струмичко и Малешевијата. Драгоцената соработка со Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ од Скопје продолжува и денеска. По повод 30-годишнината од своето основање, Институтот „Марко Цепенков“ од Скопје на Иван Котев во октомври 1980 година му додели Благодарница за особен придонес во работата, развојот и афирмацијата на Институтот.

Во знак на почит и признание за неговата долгогодишна собирачка дејност, минатата година беше организиран Научен собир на тема „70 години Институт за фолклор и 50 години фолклористичка дејност на Иван Котев“ во организација на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје и Општина Струмица. Собирот се одржа во Струмица на 27 и 28 август 2021 година со учество на голем број еминентни научни работници од областа на фолклористиката и етнологијата од повеќе институти и образовни високошколски установи од државата. Во оваа пригода, на Иван Коте му беше одадено признание и доби високи почести – благодарница од Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје за придонес во истражувањето на фолклорот и плакета од општина Струмица за истражување и афирмација на културните вредности од Струмица и Струмичко. Инаку, општина Струмица на Иван Котев му ги има доделено и највисоките општински признанија – Годишна награда за 2010 година и Награда за животно дело во 2016 година.

Покрај собирањето, сега работи на средувањето на запишаните и сниманите материјали, со надеж дека барем дел од нив ќе бидат обнародени.

Има објавено повеќе книги од областа на образованието, литературата, фолклорот и етнологијата. Настапувал и настапува на бројни домашни и меѓународни научни собири – симпозиуми и конгреси со свои соопштенија и реферати. Соработувал и сè уште соработува со бројни електронски и печатени медиуми, пропагирајќи го нашето богато духовно културно наследство.

Коавтор е на три филмувани приказни што се снимени според народни приказни што ги снимил на теренот и ги дешифрирал, и тоа: *Дај, ѝсекај, Маро, ќерко и Цандаро Мемей*.

Библиографијата на Иван Котев се состои од 195 библиографски единици.

Подготвила:

Доц. д-р Ана Витанова-Рингачева